

Записник са Јавне расправе о нацрту Програма заштите животне средине града Бора за период 2023-2032. године, одржане дана 18.01.2024. године са почетком у 10 часова

Јавна расправа је почела у тачно заказаном термину у 10 часова

Присутни на јавној расправи:

1. Зорица Исоски – представник израђивача програма
2. Драган Ранђеловић – представник невладиног сектора испред три еколошке организације:
 - Друштво младих истраживача;
 - Грађанска читаоница Европа;
 - Покрет за ново доба
3. Љиљана Марковић Луковић – представник Канцеларије за заштиту животне средине и председник Радне групе за праћење израде и стручну помоћ у спровођењу планских и програмских докумената из области заштите животне средине

Зорица Исоски је приступила презентовању Нацрта Програма заштите животне средине у основним тезама. Истакла је да су у време трајања јавног увида - 16.01.2024. године, израђивачу програма достављени обједињени коментари на нацрт Програма од стране Друштва младих истраживача Бор, Грађанске читаонице Европа, Покрет за ново доба из Бора.

Љиљана Марковић Луковић је предложила да Драган Ранђеловић, као представник организација које су доставиле мишљење, образложи предлоге пре разматрања њиховог усвајања.

Драган Ранђеловић је напоменуо да је одржан састанак поменутих организација и заинтересоване јавности, на коме је презентован Нацрт програма и размењена мишљења и донесени закључци са предлозима унапређења текста нацрта Програма.

Драган је приступио образлагању коментара на нацрт Програма заштите животне средине:

Као образложење прве начелне примедбе, навео је да су неусклађене активности у смислу да се просторни план Бора још ради, просторни планови посебне намене за руднике не прате увек оно што се из области заштите животне средине пише у еколошким документима, те да је битно у делу имплементације истакнути значај усклађивања јавне политике заштите животне средине и израде просторних планова.

Зорица је истакла да иначе код израде урбанистичких планова, у складу са законом, служба заштите животне средине даје услове. Навела је пример рада служби у Београду, које управо имају и просторне планере који раде у области животне средине, и томе се посвећује озбиљна пажња. Тако нешто, у смислу кадровског ојачавања службе треба предвидети и у Бору.

Љиљана је потврдила да се Одељење за урбанизам увек обраћа служби заштите животне средине у складу са законом и код израде планова и код стратешких процена утицаја на животну средину, тако да се то у Бору поштује.

Зорица се сагласила са овим предлогом и коментаром организација и предложила да се унесе законски услов по коме се дају услови од стране еколошке службе након друге реченице текста, којима би се ови коментари повезали, и надовезала реченица:

- Да би се то остварило, неопходно је да се услови заштите животне средине инкорпорирају у просторне планове - у складу са чланом 46. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“, бр. 32/2019), у коме се наводи да при изради планских докумената, надлежни орган – носиоц израде планског документа, прибавља услове и друге значајне податке од органа, посебних организација, ималаца јавних овлашћења и других институција, у току трајања јавног увида, а најкасније 15 дана од дана пријема захтева.

Драган је затим образложио други предлог за допуну и навео да је анализом сајта светске рударске компаније Zijin, установљено да она има детаљно дефинисану еколошку, енергетску, климатску и политику сарадње и подршке развоја локалне заједнице...што на неки начин може ублажити конфликт око надлежности на локалном и националном нивоу. Потребно је као подршку имплементацији навести и ову констатацију, која отвара врата за неке нове преговоре у смислу нашег сугерисања да кроз сарадњу дефинишу и спроводе сопствене политике, што је значајно за локал. Напоменуо је да је извор ових информација сајт главне компаније, и да све подружнице треба да прате политику и прилагоде је локалу (пример: Казахстан, Јужна Америка, Конго..); Ове информације се могу наћи и на сајту ДМИ Бор, могуће и БОШа (са коментарима др Гордане Стефановић из Ниша).

Што се тиче примедби у појединостима, на конкретне чланове нацрта Програма, Зорица је, код навођења термина рекултивација и ремедијација сугерисала да треба бити обазрив јер постоји правилник који дефинише наведене термине и да ће то проверити.

Драган је навео да сматра да се термин рекултивација углавном односи на озелењавање, садњу биљака, док је ремедијација (искоришћење површина - шири појам који могуће да обухвата и рекултивацију).

По питању друге напомене, Зорица је уважила сугестију да се дода информација уз краћи опис циљева да је у току израде нашег програма, усвојен Програм прилагођавања на измењене климатске услове за период 2023-2030. године.

Трећа сугестија се односи на допуну текста Циља код заштите ваздуха, текстом из националног плана заштите ваздуха, и да гласи: Смањене емисије загађујућих материја и тешких метала ради достизања 1. Категорија квалитета ваздуха у агломерацији Бор.

Следећу сугестију, која се односи на Акциони план за област вода, Драган је образложио тиме да су конкретни планови трећег нивоа већ донети, за отпад, буку, ваздух. Ту хијерархију

наставити код вода и климатских промена. Предлог је да ми као угрожена средина, подручје аридне климе, обратимо пажњу на утицај климатских промена – да се и код рекултивације води рачуна о климатским променама (садња аутохтоних врста, да нису инвазивне и сл.). Што се тиче вода, ми смо се у програму углавном базирали на пијаће воде. Отпадне су низводно од Бора. Велика је потреба за водом за потребе индустрије и за пијаћом, па се дешава да се вода пијаћа прелива у језеро што не би смело (вода прве категорије се преводи у другу), па се део воде допрема из Боговине јер су наша извориштва крашка па би било критично снабдевање у летњим месецима. Напоменуо је и да су сви мали борски водотоци загађени, па сматрају важним да се дефинише посебна локална политика за управљање водама у целини. Зато предлаже да се уради план за управљање водама и да се само дода део текста.... „а оцениће се потреба за доношења посебног плана у неком периоду“, јер се не уклапа у акциони план за наредне 3 године.

Исто предлаже и код климатских промена да се дода као нова активност: „Израдити студију процене рањивости и ризика за критичну инфраструктуру града Бора на климатске промене и измењене климатске услове“ допунити са реченицом „ и започети припрему за израду посебног локалног плана за прилагођавање измењеним климатским условима“ , на основу које ће се дефинисати смернице да се изради план. Студија је управо та припрема. НВО може да ради анкете, трибине и да ствара климу за израду плана.

Као шести предлог, наводи да на Стр. 152. Циљ 1.1. израђен Акциони план буке, треба допунити са зонирањем буке. Образложење је да се уочава да постоје делови града где је већи проблем, који су изложенији - рецимо у насељу НГЦ се чује бука из погона. Љиљана је сугерисала да се доста изменила конфигурација од доласка компаније, и да има додатних зона утицаја буке.

Као задњи, седми коментар, што се тиче активности у делу здравља, Зорица је поставила питање око исправности терминологије која се односи на епидемиолошку студију исправна.

Драган је предложио да се провери да ли је и како дефинисана ова активност у Краткорочном плану заштите ваздуха.

Љиљана је дала предлог да се унесе студија по епидемиолошкој методи, како је наведено у неким дефиницијама, као колоквијални термин.

Тиме је расправа по питању анализе коментара, приведена крају.

Љиљана је напоменула да јавни увид траје до 26. јануара, да се припрема документација за усвајање програма на скупштини (одлуке за доношење програма са образложењем), да ће се након завршетка јавне расправе сачинити извештај о одржаном јавном увиду, јавној расправи и презентацији који ће се доставити градском већу заједно са програмом са унетим изменама и допунама.

Јавна расправа је трајала до 11 часова.

Записник водила:

Љиљана Марковић Луковић